

FISKERI- OG HAVBRUKSNÆRINGENS FORSKNINGSFOND

Årsmelding 2011

Fiskeri-og havbruksnæringens forskningsfond

1 Innledning

Norge er en av verdens ledende sjømatnasjoner. Fiskeri- og havbruksnæringen er kunnskapsbasert, noe som gjør forskning og utvikling (FoU) til et viktig virkemiddel for å videreføre og styrke næringens konkurransevne og bærekraft.

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) er et offentlig forvaltningsorgan som er underlagt Fiskeri- og kystdepartementet, og blir ledet av et styre med næringsrepresentanter.

FHF's visjon er **Næringsrettet FoU for en bærekraftig og lønnsom sjømatnæring i vekst.**

Overordnet mål er formulert slik:

FHF skal skape merverdier for sjømatnæringen gjennom næringsrettet forskning og utvikling.

På grunnlag av en løpende dialog med fiskeri- og havbruksnæringen, identifiserer FHF næringens FoU-behov og utarbeider kort- og langsiktige FoU-strategier. Med utgangspunkt i disse strategiene tar FHF initiativ til og finansierer FoU-prosjekter med generell nytteverdi for hele eller deler av næringen. FHF følger opp prosjektene og formidler resultatene til næringen.

FHF er lokalisert i Oslo, Tromsø, Trondheim og Ålesund og ble opprettet i 2001.

FHF's inntektsgrunnlag er en avgift – innbetalt av næring – på tre promille av eksportverdien for fisk og fiskevarer. Midlene går ikke gjennom statsbudsjettet, og disponeres av FHF's styre innenfor rammene gitt i en egen lov (2000-07-07-68) og to egne forskrifter.

FHF's styre

FHF blir ledet av et styre på syv personer. Styremedlemmer foreslås av Norges Fiskarlag (to personer), Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (tre personer) og Landsorganisasjonen i Norge (to personer). Styret oppnevnes av Fiskeri- og kystdepartementet (FKD), som har vedtatt en egen styreinstruks. Etter endring i 2009 av forskrift 2000-10-11-1056 om FoU-avgiften, oppnevnes styret for en periode på to år, mot fire år tidligere. Ved nevnte forskriftsendring utgikk også en begrensning om at styremedlemmer ikke kunne sitte lenger enn to perioder.

I sin styrefunksjon representerer ikke styremedlemmene en bestemt organisasjon, men hele den sektoren vedkommende er satt til å ivareta. Styrets beslutninger skulle frem til og med 2011 skje etter konsensusprinsippet, dvs. være enstemmige, og kunne eventuelt avgjøres av FKD hvis det ikke kunne oppnås enighet. Alle styrevedtak i 2011 har vært enstemmige.

Høsten 2010 utnevnte FKD følgende styre og vararepresentanter for perioden 1.1.2011–31.12.2012:

- Jan Skjærvø, styreleder
- Rolf Jørn Karlsen, 1. nestleder
- Irene Heng Lauvsnes, 2. nestleder
- Magnar Pedersen
- Alf-Helge Aarskog
- Grete Andreassen
- Eirin Roaldsen

Vararepresentanter til FHF's styre

- Kurt Karlsen (for Jan Skjærvø)
- Helge Lønes (for Rolf Jørn Karlsen)
- Trine Danielsen (for Irene Heng Lauvsnes)
- Mona Lindal (for Magnar Pedersen)
- Renate Larsen (for Alf-Helge Aarskog)
- Inger Furmyr (for Grete Andreassen)
- Egil Sørheim (for Eirin Roaldsen)

Tre av styrets medlemmer er kvinner, og kravet om 40 prosent kvinneandel er dermed oppfylt.

Det ble i 2011 gjennomført syv styremøter. I tillegg har styret behandlet fem saker som sirkulasjonssaker.

FKD opphevet i 2011 konsensusprinsippet med virkning fra 1.1.2012, fra den dato gjelder alminnelig flertallsbeslutning som prinsipp for styrets arbeid.

Arbeidsform

To grunnleggende trekk ved FHF's arbeidsform er at FHF investerer midler på eget initiativ (ikke gjennom søknader), og at midlene investeres i samsvar med kort- og langsiktige strategier som er utarbeidet i dialog med næringen. Dette er nedfelt i forskriften om FoU-avgift.

FHF mottar en rekke innspill gjennom året, fra næringsaktører, FoU-institusjoner og andre aktører.

Prosjektutformingene baserer seg på overordnet strategi og årlige handlingsplaner.

Med utgangspunkt i handlingsplanens prioriteringer for gjeldende budsjettår, tar FHF initiativ til å opprette konkrete FoU-prosjekter og -programmer, hovedsakelig av langsiktig karakter.

Prioriteringer diskuteres i FHF's rådgivende faggrupper.

Ny kunnskap og nye løsninger som følger av FoU-prosjektene, formidles fortløpende til næringen gjennom blant annet samlinger, foredrag, nyhetsartikler og trykksaker. Prosjektinformasjon og prosjektdokumenter gjøres offentlig tilgjengelig på FHF's nettsider www.fhf.no.

Organisering og næringstilknytning

Næringen trekkes aktivt med i FHF's virksomhet gjennom organisatorisk næringstilknytning på flere nivåer. På øverste nivå består FHF's styre av representanter for næringen. På administrativt nivå har FHF hatt fagpersoner (fagsjefer, FoU-koordinatorer og FoU-kontakter) som vært faglig underlagt FHF, men vært ansatt i FHL, Norges Fiskarlag, LO og NSL. Fra og med 1. mai 2011 ble det gjennomført en virksomhetsoverdragelse, slik at alle i fagapparatet etter den datoen er ansatte i FHF.

FHF hadde i 2011 rådgivende faggrupper innen feltene

- Fiskeriteknologi, fiske & fangst
- Marine ressurser, fiske & fangst
- Hvitfisk, industri og foredling
- Pelagisk, industri & foredling
- Konvensjonell, industri & foredling
- Skalldyr, industri & foredling
- Kvalitet, laks & ørret
- Robust fisk & bærekraftig havbruk
- Marint restråstoff

Referansegruppe markedsforskning og faggruppe kystsoneforskning ble lagt ned i 2011. Totalt mer enn 80 personer var i 2011 engasjert i FHF's prioriteringer gjennom deltakelse i faggruppene. På prosjektnivå oppnevnes det styringsgrupper og/eller referansegrupper med næringsrepresentanter. Representanter til faggruppene blir utnevnt av styret etter innstilling fra næringsorganisasjonene. I tillegg kan FHF's administrasjon styrke faggruppene kompetanse innenfor enkelte områder gjennom oppnevning av ressurs-personer/-grupper i samråd faggruppene.

Samarbeid med andre virkemiddelaktører

FHF har løpende samarbeid med både Norges forskningsråd og Innovasjon Norge.

Forskriften om FoU-avgift spesifiserer at FHF skal ha avtale med begge disse virkemiddelaktørene om strategiarbeid, arbeidsdeling og samordning. Kravet om avtale med Innovasjon Norge ble tatt inn i forskriften i 2009. FHF undertegnet samarbeidsavtale med Norges forskningsråd i 2002, og med Innovasjon Norge i 2004. Sistnevnte avtale ble revidert i 2006. Både Norges forskningsråd og Innovasjon Norge har observatører i FHF's styre.

FHF har ulike former for samarbeid med Norges forskningsråd gjennom de forskjellige forskningsprogrammene Havbruksprogrammet, Matprogrammet & Natur og næring, (som er omorganisert til det nye området BIONÆR) MAROFF og FORNY. Blant annet deltar FHF med observatør i enkelte programstyrer, i dialogmøter og med hel- eller delfinansiering av prosjekter delvis basert på felles utlysninger. Den første utlysningen gjennom Forskningsrådet i regi av FHF ble gjennomført i 2011.

FHF samarbeider med Innovasjon Norge gjennom Innovasjon Norges nasjonale referansegruppe for Marint verdiskapingsprogram, samt ulike fagmøter. Det er dessuten finansieringssamarbeid og faglig samarbeid både på sentralt nivå og gjennom Innovasjon Norges regionkontorer. FHF søker også løpende dialog med de regionale forskningsfondene langs kysten.

Samarbeid med Nofima

FHF er gjennom vedtak i Stortinget forpliktet til å bruke i gjennomsnitt 50 millioner kroner årlig på å kjøpe FoU-tjenester fra Nofima. Det ble i desember 2008 undertegnet en samarbeidsavtale mellom FHF og Nofima som fastsetter rammene for dette samarbeidet, og det ble i 2009 nedsatt et samarbeidsutvalg med representanter fra begge parter.

Midlene tildeles Nofima gjennom prosjekttilsagn, ikke som rammebevilgninger.

Vurdering av Nofima som FoU-institusjon i de enkelte prosjekter skal skje på faglig og økonomisk grunnlag og skal ikke påvirkes av den økonomiske langsiktige forpliktelsen. I 2011 ble det brukt rundt 54 millioner kroner på prosjekter hos Nofima.

2 Aktiviteter i 2011

FoU-aktiviteter innen de enkelte bransjer og områder er beskrevet i etterfølgende kapitler.

I 2011 ble det arbeidet med revidert overordnet strategi og kommunikasjons-strategi som ble vedtatt av styret i oktober 2011. Disse skal bidra til FHF's prioriteringer, og at resultater i enda større grad blir synliggjort, i den hensikt å bidra til mest mulig nytte for næringen.

Stiftelsen RUBIN ble besluttet lagt ned av eierne i 2011, hvilket for FHF får den konsekvens at arbeidet med marint restråstoff i FHF blir betydelig styrket. Det ble i 2011 arbeidet med å få ansatt ny fagsjef for området samt etablere faggruppe for området.

Helse og sjømat ble i 2011 definert som nytt satsingsområde; og det ble på slutten av året arrangert en workshop for FoU-miljøer og næringsaktører, for å identifisere de viktigste FoU-områdene, som grunnlag for en større utlysning i 2011 i samarbeid med Norges forskningsråd. Resultater og mer informasjon finnes på FHF's nettsider, www.fhf.no.

FoU innen fiske og fangst

Innenfor fiske og fangst har FHF's innsats vært fordelt på fiskeriteknologi og marine ressurser. Fiskeriteknologi har hatt fokus på redskaps- og fartøyteteknologi samt kunnskap om flåtetilpasning, ressurser og miljø, mens marine ressurser har fokusert på fangstbasert akvakultur og mellomlagring, utnyttelse av lite utnyttede marine ressurser (LUR), samt økt verdiskaping i kystfiske.

FHF's tyngste satsningsområder innenfor fiske og fangst har i 2011 vært innen enøk, utslipp av klimagasser og ressurs- og miljøpåvirkning generelt både når det gjelder fartøyutvikling og redskapsutvikling. Innen fagområdet Marine ressurser har levendefangst hatt størst fokus.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) i fiskeflåten har tidligere vært separert ut som egen delkategori. Disse midlene er nå innlemmet i budsjettet til fiske og fangst, mens HMS som sådan blir integrert i all relevant FoU-virksomhet, på tvers av kategorier. Det ble satt i gang egne HMS prosjekter i 2011.

Energinettverk for fiskeflåten ble oppgradert og videreført i 2011, og har vist seg å være svært nyttig for både nasjonale og internasjonale fiskebåtrederi. Prosjektets formål er å bidra til et lavere energiforbruk og utslippsnivå for hele den norske fiskeflåten gjennom å fremskaffe et grunnlag for å igangsette utslipps- og energireduserende tiltak i fartøy samt gjøre energidata og analyser tilgjengelig for ytterligere FOU-aktiviteter og informasjonsspredning. I tillegg gjennomførte FHF en teknologikonferanse med fokus på

naturgass som energibærer i fiskeflåten hvor en kom opp med flaskehals og FoU- behov som må finne sin løsning før naturgass blir et reelt alternativ for fiskeflåten. FHF engasjerte seg også i et stort forskningsrådprosjekt (KMB) som har som formål å utvikle verktøy for å optimalisere energiforbruket under ulike driftsforhold om bord i en fiskebåt.

Innenfor fiske og fangst prioriterte FHF utviklingen av optimal fangstbehandling i 2011, både innen hvitfisk og pelagiske fiskerier. For å bevare kvaliteten på fisken gjennom verdikjeden er det spesielt viktig at den blir håndtert riktig i fangstleddet, både når det gjelder ombordtaking, avliving, sløyning, rask nedkjøling og kjølelagring ombord. Innen hvitfisk ble det spesielt jobbet med kjøleregimer og automatisk fangsthåndtering på individnivå, mens romutforming, strømningsanalyser, vektestimering og kvalitetskontroll sto sentralt innen pelagisk sektor.

Innen redskapsteknologi ble det i 2011 fokusert på utfordringene mht høye agnpriser og utfordringer knyttet til egning på land. Det ble igangsatt et stort prosjekt som har som mål å utvikle et kostnadseffektivt automatisert egnessystem for den mindre kystfiskeflåten, og det ble kjørt et forprosjekt for å kartlegge hvilke FoU utfordringer som må løses for å utvikle og ta i bruk et restrukturert artsspesifikt agn. Videre ble det rettet oppmerksomhet mot fangstoperasjon innen notfiskeriet. Ulik praksis og mangel på kunnskap bidro til at FHF etablerte en større satsning på å utvikle ressurs- og miljøvennlig notteknologi med mål om å utvikle teknologi og metoder som reduserer omfanget av utilsiktet dødelighet etter trenging og slipping i notfiskeriene etter makrell, sild, lodde og sei. I tillegg ble det etablert flere delprosjekter, herunder å registrere tettheter i not, elektronisk bolkemerking, utvikle ny flåsnurpe for å unngå at død fisk flyter ut over havflaten, osv. Innen trål har hovedfokus vært å finne frem til gode og effektive seleksjonssystemer for flytetrål, mens innen snurrevad har fangstbegrensning vært sentralt. Det er også gjennomført to forprosjekter som har sett på ulike teinetyper for utvikling og tilpasning til norske fiskerier.

Forholdet mellom rammebetingelser fra myndighetene, tilgjengelig teknologi og fiskeflåtens driftsform, er sentrale problemstillinger med tanke på en fremtidig tilpasning av flåteleddet. FHF finansierte i 2011 prosjektene «Fiskeflåtens fremtidige rammebetingelser - forprosjekt» og «Konsekvenser av friere redskapsvalg» hvor prosjektets målsetting er å gi forvaltning, næringsorganisasjoner, private aktører og andre berørte parter en analyse av mulige konsekvenser og effektiviseringsgevinster av friere redskapsvalg i pelagisk gruppe (not og pelagisk trål) og i torsketralgruppen (trål, flytetrål og snurrevad).

Innenfor fangstbasert akvakultur har det pågått prosjekter innenfor økonomi og marked, og resultatene indikerer at lønnsomheten i fangstbasert akvakultur av torsk kan være betydelig. Videre er det innenfor dette området sett på metoder for ombordtaking, flytting av levende torsk, transport og fartøyutforming for levende fisk. Arbeid på en faghåndbok i fangstbasert akvakultur har også pågått i 2011.

Innenfor taskekrabbe er flere prosjekter gjennomført, hvor fokus har vært å øke holdbarheten på ferske produkter, utnyttelse av fangstdata samt kvalitetsprøver av taskekrabbe for å kunne gi kvalitetsrapporter

tilbake til fiskerne. Andre prioriterte LUR-arter i 2011 var kongsnegl som er nær kommersialisering og kråkeboller som utgjør et miljømessig problem samtidig som det kan utnyttes kommersielt. Det ble gjennomført et prosjekt som anbefalte å fokusere satsningen på noen utpekte arter som vil ha størst mulighet for å oppnå lønnsomhet. Disse artene var kråkebolle og flatfisk. FHF vil satse videre på disse artene. Det er blant annet satt i gang prosjekt for å lage en strategiplan for kråkebolle og et prosjekt for å se på ROV som en fangstmetode for kråkebolle.

En handlingsplan for kystfiske i Sør-Norge ble utarbeidet i et prosjekt for å utvikle og vitalisere kystfiske i sør. Fangst av leppefisk har tatt av de siste årene og FHF har satt i gang et prosjekt som ser på bestander og fangstkvalitet av leppefisk.

Flere formidlingstiltak er gjennomført innenfor dette området i 2011, bl.a. krabbekonferanse, samling innenfor fangstbasert havbruk

FoU innen industri/foredling

Innenfor industri/foredling har FHF's innsats vært fordelt på fire sektorer: pelagisk, ferskfisk/filet, konvensjonell, pelagisk og skalldyr mm.

Ferskfisk/filet

FHF har i 2011 gjennomført forskningsaktiviteter for å fremskaffe mer kunnskap om forbrukeres preferanser for, oppfatning av og kunnskap om ferske og tinte filetprodukter generelt og av torsk spesielt. Denne kunnskapen er viktig for å forstå hvilken posisjon tinte produkter har i viktige markeder for norske hvitfiskefilet, og hvilke påvirkning dette kan ha for fremtidig salg av ferske/fryste produkter fra Norge. FHF har videreført forskningen for å fremme temperaturstyring og kvalitetsforbedring fra fangst til marked. Det er dokumentert hvordan ulike kjølemetoder påvirker kvaliteten på fersk filet av torsk, samt gjort forsøk med bruk av kompakt slag/bløggemaskin under lasting av store snurrevadbåter. FHF fokuserer på kvalitetsheving med utgangspunkt i; forbedret utblødning av råstoff, levendefangst og levendelagring, samt gjennom å utvikle et beslutningssystem for fangstleddet som optimerer kvalitet på sluttproduktet. Det er videre iverksatt et FoU-arbeid for å videreutvikle analysemodeller for måling av kvalitet/ferskhet og forbrukeraksept med et håndholdt VIS/NIR-instrument.

Dokumentasjon av mattrygghet, kvalitet, velferd og positive helseegenskaper er et viktig ledd i moderne matproduksjon, og FHF har bidratt til å utvikle en plattform som å kommunisere relevant sporings- og vareinformasjon mellom forretningspartnere i verdikjede. FHF har for 2011 også videreført arbeidet med å øke bransjens totale lønnsomhet.

Økt lønnsomhet i torskesektoren

FHF satte i 2011 i gang et langsiktig forskningsprogram med målsetting om å fremskaffe kunnskap som skal danne grunnlag for forslag til tiltak som kan øke lønnsomhet og verdiskaping med utgangspunkt i fornybare fellesressurser. Målet er også å styrke kompetansen om hvordan nasjonale offentlige reguleringer av fangst og produksjon fra ville bestander påvirker næringens internasjonale konkurransekraft, struktur og lønnsomhet. Satsingen bygger på, og er en videreføring og utvidelse av, FHF's forskning på reguleringssystemer for bærekraftig forvaltning, også kalt "markedsbasert høsting av fiskeressurser". I tillegg til dette er følgende målsettinger fokusert i 2011:

- Økt kunnskap om politiske og institusjonelle samfunnsbindinger
- Økt kunnskap om sektorens rammebetingelser og regelverk
- Økt kunnskap om økonomiske rammebetingelser i Norge
- Økt kunnskap om miljøutfordringer og lønnsomhetsforhold i torskesektoren

Pelagisk

FoU-prioriteringene i pelagisk sektor i 2011 har vært samlet rundt to hovedretninger: Forskning og utvikling rettet mot restråstoff og lønnsomhet/kapasitet i bransjen. Verdikjedeperspektivet er søkt ivaretatt i det igangsatte arbeidet. FHF har ellers satset på bransjesamlinger. Det har vært arrangert to større, åpne samlinger for bedrifter, forskere og alle som har interesse for næringen. Slike samlinger åpner opp for innspill om FoU-tiltak fra andre aktører enn dem som allerede deltar i prioriteringsprosessene. I tillegg har de vært en viktig møteplass for å skape dialog og sikre at synergier mellom ulike prosjekt blir ivaretatt.

Konvensjonell (saltfisk, klippfisk og tørrfisk)

I 2011 ble automatisering, produksjon/råstoff og energiforbruk prioritert i konvensjonell sektor. Verdikjedeperspektivet og økt lønnsomhet er antatt i hver FoU prosjekt.

FHF har arbeidet med automatiserte løsninger i saltfisk, klippfisk og tørrfiskindustrien, knyttet til blant annet kvalitetssortering av klippfisk med maskinsyn, fjerning av svarthinne, on-line vannmåling, pakking av klippfisk, og automatisering av sperreprosessen i tørrfisk. Dette er vesentlige tiltak innenfor HMS og kan gi bedre arbeidsmiljø og øke produktiviteten og lønnsomheten i enkeltbedrifter.

Når det gjelder produksjon har FHF satset på produksjonskvalitet av saltfisk/klippfisk under forskjellige parameter som «lagring av hodekappet råstoff», tilsetning og produksjonsforandring ved råstofftype «Kvalitetsstabilisering av lett saltet og full saltet torsk», samt «Hvitere saltfisk og økt utbytte». FHF har videre arbeidet for å dokumentere årsaker til fryseskader hos tørrfisk og effektene av frost på tørrfiskkvaliteten

FHF bidrar med på energisparing under tørkeprosessen, «Rasjonell klippfisk produksjon» er et eksempel hvor det dokumenteres hvordan en kan øke produksjonen, effektivisere arbeidsoppgavene og redusere drifts- og energikostnadene for ulike typer anlegg.

FoU innen havbruk

Viktige innsatsområder innen havbruk er FoU for å bidra til at næringen kan oppnå målsettingene om at lakselus og rømt laks ikke skal utgjøre en uakseptabel trussel mot ville bestander av laksefisk. Fokus er også rettet mot utvikling av kunnskap som kan sikre produksjon av en mest mulig robust og frisk fisk med minst mulig svinn fra smoltutsett til slakting. FHF søker også å se kvalitet på sluttproduktet i forhold til konsumentens krav og å avdekke årsaker til kvalitetsavvik som skyldes påvirkning gjennom hele produksjonskjeden fra avl til gaffel.

Som helt sentrale, grunnleggende forskningsverktøy har FHF over flere år bidratt til at både laksens og lakselusa sine arvestoff (genom) i løpet av 2011 er tilnærmet ferdig kartlagt og tilgjengelig. Kunnskap fra dette arbeidet er allerede tatt i bruk av avlsselskap for raskere fremgang i produksjon av mer sykdomsresistent fisk. Kartleggingen av lakselusa sitt genom var noe av grunnlaget for at et eget senter for lakselusforskning ledet av Universitetet i Bergen kom i aktiv drift i 2011. FHF deltar ikke direkte med finansiering av senteret, men har tett samspill med den forskningen som utføres i regi av senteret.

Fra FHF ble etablert i 2001 og frem til og med 2010 ble det totalt investert 30 millioner kroner i forskning om lakselus. Bare i 2011 ble denne innsatsen økt til 20 millioner kroner fra FHF, og tilsvarende er planlagt i 2012. Total innsats i prosjekter om lakselus der FHF deltar med finansiering i perioden 2001–2011 er på ca. 90 millioner kr, om lag 50 prosent av dette fra FHF. Det overordnede målet for innsatsen er å redusere luseproblemer for villfisk og oppdrettsfisk, og forlenge levetiden for de eksisterende behandlingsmidlene. Økt kunnskap om dosering og fordeling av badebehandlingsmiddel i lukkede presenninger og brønnbåt har vært viktig for bedre behandlingsresultat og redusert risiko for resistensutvikling. Videreutvikling av konseptet med utvikling av en laserbasert metode for å oppdage og uskadeliggjøre lakselus på levende fisk, som FHF har vært medvirkende til igangsetting av, pågår nå i tett samarbeid mellom utstyrsleverandør og næringen. Kunnskap om oppdrett av rensfisk er et viktig satsingsområde som begynner å gi resultater, men fremdeles gjenstår flere utfordringer.

FHF har over mange år investert i forskning som har gitt solid kunnskap for utvikling av den tekniske standarden dagens oppdrettsanlegg må oppfylle for å redusere risiko for rømming til et minimum. Statistikk over forekomst av rømt oppdrettslaks i naturen, spesielt synkende innslag av oppdrettslaks i elver i gytesesongen, kan tyde på at dette er i ferd med å gi effekt. FHF bidrar til forskning for å redusere usikkerheten om hvor mye og hvordan rømt oppdrettslaks opptrer i naturen, og hvilken interaksjon som skjer med villfisk. Nye genetiske metoder gjør at det i dag er mulig å studere dette med større sikkerhet enn tidligere. Metoder

FHF har vært med på å igangsette, gjør det også mulig å bruke genmarkører for å spore fisk tilbake til anlegget den rømte fra. I 2011 startet FHF seks nye prosjekter med målsetting om visuell identifisering av om en laks er en villaks eller oppdrettslaks, for deretter å kunne spore laksen tilbake til eieren. Økt kunnskap om fiskevelferd og hvor raskt sårheling skjer er sentralt om fettfinnen skal klippes bort. DNA, sjeldne jordmetaller som sporstoff og andre sporstoffer gitt via stamfisk eller vaksine er metoder det nå forskes aktivt på. Suksess til norsk laks bygger på forbrukers opplevelse av kvalitet som stimulerer til gjenkjøp. Sikring av kvalitet i hele verdikjeden er et viktig satsingsområde. FHF avsluttet en større satsing på kvalitet i laksefisk hvor kartlegging av melanin i laksefilet ved en rekke norske filetanlegg har gitt nyttig kunnskap om utbredelse og sammenheng med en rekke forhold i hele livsfasen til laksen. Dette materialet skal nå benyttes i en utvidet analyse for å finne tiltak som kan redusere forekomst av mørke flekker i laksefilet. Parallelt med kartlegging ble det utprøvd metoder for automatisk deteksjon av melanin som har vist at mørke flekker i laksemuskel har forskjellig årsak og metoden kan skille mellom melanin- og blodflekker.

Fokuset innen innsatsområdet robust fisk er å bidra til en sterk og robust fisk som presterer godt under oppdrettsbetingelser. Dødelighet hos laks kan forårsakes av mange faktorer i kombinasjon, som blant annet flere mikroorganismer, miljøpåvirkninger, oppdrettsbetingelser og feilernæring. For å bedre overlevelsen i sjøfasen, økte FHF i 2011 fokus på bedre kontroll på spredning av sykdomsfremkallende virus og bakterier, kunnskap om mulige virusreservoarer, strategier for bedre sykdomskontroll og kunnskapsgrunnlag for bedre virusvaksiner.

Det er også rettet en stor innsats inn mot enkeltsykdommer som Kardiomyopatisyndrom (CMS), Infeksiøs pancreas nekrose (IPN), Hjerte- og skjelettmuskelbetennelse (HSMB) og Pancreas disease (PD). Dette er sykdommer som alle opptrer i sjø, men på ulike tidspunkt i livsfasen. En rapport om IPN-utbruddene de siste årene peker på betydningen av kontroll med smitteveier og virusreservoarer for å unngå tilbakeslag.

Felles FoU tiltak for næringen

De tyngste satsingsområdene innen FHF's fellestiltak for hele næringen, har vært markedsforskning, forskning knyttet til totalutnyttelse av fiskeråstoffet samt finansiering av de såkalte basisundersøkelsene. (Måling av fremmedstoffer i de viktigste kommersielle fiskeartene)

Markedsforskningsområdet er viktig for næringen, men det er åpenbare farer for overlapping, samtidig som det bør være synergier, i forhold til den oppgaven Norges Sjømatråd er satt til å utføre. FHF tok derfor i 2011 initiativ til å sikre disse hensynene ved å opprette et samarbeidsforum mellom FHF og Sjømatrådet.

I 2011 har FHF videreført arbeidet med hvordan bærekraftshensyn kan inkorporeres bedre i produksjon og markedsføring i sjømatnæringen, basert på reelle etterspørselsforhold. FHF har bidratt i pågående arbeid med å standardisere metoder for å kvantifisere og kommunisere klimaspør for sjømat.

Satsingsområder på markedsforskning i 2011:

- Opparbeide bedre forståelse av etterspørselsforhold knyttet til bærekraft og miljø
- Kartlegge effekten av innføring av MSC-sertifisering
- Produktdifferensiering og konkurranseforhold
- Posisjonering av norske sjømatprodukter i sentrale markeder
- Ny kunnskap om markedsbasert verdikjedeutvikling
- Ny kunnskap om bakenforliggende mekanismer som påvirker prissykler for laks
- Bidra til å utvikle en Norsk Standard for bestemmelse av produktkategoriregler for beregning av klimaspør for sjømat. Standarden benyttes som utgangspunkt for et tilsvarende internasjonalt standardiseringsarbeid med oppstart i 2012.

FHF bidrar totalt med 35 mill. kr til et ekstraordinært løft for å kartlegge nivået av fremmedstoffer i nordsjøsild, torsk og sei. En slik kartlegging omtales gjerne som basisundersøkelser eller baselinestudier, og vil danne grunnlag for et fremtidig overvåkningssystem og fremtidige risikovurderinger av sjømat. FHF fordeler bidraget over flere år, og har for 2011 disponert 10,5 mill. kr til dette formålet.

Næringen har behov for kontinuerlig markeds- og produktutvikling. I 2011 har FHF blant annet arbeidet med hvordan bærekraftshensyn kan inkorporeres bedre i produksjon og markedsføring, basert på reelle etterspørselsforhold.

Innenfor totalutnyttelse av råstoffet er arbeidet gjennom året reorganisert, ved at stiftelsen RUBIN i 2011 ble besluttet avviklet av eierne. Det betød at området Marint restråstoff ble definert som strategisk

satsingsområde for FHF, der også Rubins arbeid videreføres, og fagsjef på området ble ansatt i desember 2011.

FHF har videreført satsingen på effektiv energibruk i fiskeindustrien gjennom CREATIV, som er et nasjonalt forskningsinitiativ for energieffektivisering.

Kompetanseprogram og ledelse

FHF initierte i 2011 et arbeid for å bidra til større nytte og anvendelse av forskning og FoU-resultatene i næringen, kalt «forprosjekt FoU strategi og – ledelse».

Forprosjekt, finansiert av FHF og Innovasjon Norge, ble gjennomført høsten 2011 og konkluderte med at det bør legges opp til et kompetanseprogram bestående av to deler for å treffe de ulike målgruppene på best mulig måte: et kortvarig og enkelt tilbud og et større kompetansegivende tilbud. Det arbeides nå videre med å få etablert dette tilbudet i et hovedprosjekt.

FHF har også gitt støtte til arbeidet i prosjektet Sett Sjøbein med 2 mill kr.

Kommunikasjon

I 2011 ble det utviklet og vedtatt en revidert kommunikasjonsstrategi for FHF.

Denne tilsier at FHF skal ta en mer aktiv rolle og ansvar for kommunikasjonen knyttet til viktige temaer, prosjekter og resultater for å sikre forankring og engasjement i næring og god utnyttelse av resultatene. Det ble gjennomført en omdømmeundersøkelse i 2011, der primærmålgruppen var egen næring, men der også myndigheter og FoU-institusjoner var inkludert.

Denne viste områder av betydning for prioritering, og den vil danne grunnlag for fremtidig vurdering av FHF's utvikling, sett fra de viktige målgruppers ståsted.

FHF markerte tiårs jubileum i 2011, med en faglig markering 28. november i Oslo, for et bredt spekter av representanter for næringen og sentrale marine FoU-miljøer, inkludert Fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen. Samlingen bidro til ytterligere forankring av FHF's virksomhet i disse miljøene.

FHF deltok med stand på AquaNor 2011, en god arena for dialog med havbruksnæringen. Gjennom året ble FoU prosjekter og – aktiviteter løpende og aktivt kommunisert eksternt. FHF's nettside hadde om lag 70 nye saker relatert til pågående FoU-aktivitet, mens oppmerksomhet i øvrige medier var omfattende. Totalt 658 oppslag ble registrert gjennom året, hvorav rundt 14 i fagmedier.

Særlig bred oppmerksomhet gjennom sommeren og høsten, fikk arbeidet med å frembringe bredest mulig forskningsbasert kunnskap om relasjonen lakseoppdrett og villfisk.

Effektmåling

FHF har fått gjennomført et forprosjekt der det er kartlagt målemetoder for effektmåling som er i bruk i Norge og OECD-området. Det vil arbeides videre med å få frem ulike modeller for evaluering.

3 Økonomi og driftsforhold i 2011

Regnskap

FHF's budsjett for 2011 var på 190,5 mill. kr, hvorav 166 mill. kr var avsatt til FoU-aktiviteter. I tillegg var det satt av 7 mill. kr til forprosjekter og strategiarbeid, 4 mill. kr til formidling og informasjon, 1 mill. kr til evaluering, og 12,5 mill. kr til administrasjon. Budsjettet for 2011 er så langt det høyeste budsjettet i FHF's historie.

FHF's inntekter kommer fra en lovpålagt FoU-avgift på tre promille av eksport av fisk og fiskevarer, samt renteinntekter. Budsjetterte inntekter fra FoU-avgiften i 2011 var 148 mill. kr, mens bokførte inntekter fra FoU-avgiften ble 160,7 mill. kr.

Som følge av den betydelige økningen i inntekter, ble det på styrets initiativ etablert flere nye satsinger i FHF, se mer om dette under aktiviteter.

FHF har ikke egenkapital. Regnskapet føres etter sammenstillingsprinsippet. Dette innebærer at det ikke kan inntektsføres mer enn det som kostnadsføres. Årsresultatet for 2011 blir 0 kroner, og FHF har ikke noe overskudd å disponere. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. I henhold til regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at denne forutsetningen er til stede. Det er også rom for å videreføre FHF's løpende FoU-satsinger.

FHF ga i 2011 tilsagn til FoU-prosjekter for 141,3 mill. kr. FHF betaler som hovedregel ut midlene etterskuddsvis, noe som innebærer at en stor del av tilsagnene fra 2011 først vil utbetales i kommende år. Bokførte prosjektkostnader i 2011, som for en stor del gjelder tilsagn som er gitt tidligere år, er på 161,5 mill. kr.

Bankinnskudd per 31.12.2011 var på 269 mill. kr. FHF utbetaler normalt midlene etterskuddsvis. Ved utløpet av regnskapsåret 2011 var det bundet opp 40,8 mill. kr mer enn disponibelt pr 31.12.11. Dette skyldes at det i 2011, med nødvendig forbehold, ble bevilget 66,5 mill. kr for årene 2013 til 2015.

Driftsrammer

FHF er registrert i Brønnøysundregistrene og andre offentlige registre. Ernst & Young er revisor, og Terry Økonomi AS-ARS er regnskapsfører.

Det er utarbeidet en egen økonomiinstruks for styret i FHF. Økonomiinstruksen, som sist ble revidert i februar 2012, angir styrets og sekretariatets ansvar for økonomiforvaltning og regnskap. Den angir også prinsipper for risikoplassering, fullmaktsgrenser for disponering av midler, samt rutiner for anvisning, utbetaling og plassering av midler.

I økonomiinstruksen, og i egne retningslinjer tilknyttet instruksen, er det nedfelt at FHF skal ha lav risiko på plassering av midler. Per 31.12.10 hadde FHF driftskonto og høyrentekonti i sparebankene, Trøgstad og Aurskog samt i Sparebanken Øst. FHF har dessuten midler plassert i DnB Nor, Nordea Markets og Fokus Bank.

Årlig styregodtgjørelse til styreleder er på 90 000 kr, til 1.nestleder på 70 000 kr, til 2. nestleder på 60.000 kr og til de øvrige styremedlemmer på 50 000 kr. Ved deltakelse på styremøter gis varamedlemmer en sats på 4 000 kr per møte. Ellers følger FHF statens satser for diett, overnatting og bilgodtgjørelse.

Standardvilkår for bevilgninger i regi av FHF inneholder blant annet rutiner for økonomi- og regnskapsrapportering. Prosjekter som gjennomføres av andre virkemiddelaktører på vegne av FHF, følger som hovedregel de retningslinjer som gjelder i de aktuelle institusjoner. FHF's standardvilkår ble endret i oktober 2010, gjeldende fra 1. januar 2011. De viktigste endringene i vilkårene er at det innføres strengere krav til revisorkontroll, og at utnyttelse av resultater og immaterielle rettigheter er tydeligere spesifisert.

Etter endringsforskrift 19.1.2010 pålegges det FoU-avgift på eksport av hermetikk, fiskemel og fiskeolje, som tidligere ikke har vært omfattet av slik avgift. Det gjaldt overgangsbestemmelser frem til 31. desember 2010.

Administrasjonen

FHF's administrasjon besto ved årsskiftet av 17 personer: administrerende direktør, fire fagsjefer, seks FoU-koordinatorer, administrasjonssjef, kommunikasjonssjef, to informasjonsrådgivere, økonomisjef og en konsulent. Fagsjefer og FoU-koordinatorer, ansatt i de samarbeidende organisasjonene FHL og Norges Fiskarlag, ble 1. mai 2011 overført til FHF gjennom en virksomhetsoverdragelse. Av totalt 10 fagsjefer og FoU-koordinatorer som fikk tilbud, valgte åtte personer bli overført til FHF. I tillegg var det ved årsskiftet tre prosjektlederstillinger tilknyttet rekrutterings- og kompetanseprosjektet Sett Sjøbein plassert i Trondheim.

Det foreligger egne personalpolitiske retningslinjer og pensjons- og forsikringsordning for ansatte i FHF. Arbeidsforholdene i FHF vurderes som tilfredsstillende, og det har ikke vært noen skader eller ulykker i løpet av året. Sykefraværet har i 2011 vært på 0,31 prosent, eller 11 av totalt 3.569 dagsverk.

FHF leier i Oslo lokaler tilknyttet hovedkontoret til Innovasjon Norge i Oslo, og generelle miljøhensyn knyttet til kontorhold med videre ivaretas gjennom denne avtalen. Fra 1. juli 2012 vil FHF i Oslo flytte til nye lokaler i Universitetsgata 10. FHF har dessuten kontorer i Trondheim, Ålesund og Tromsø. FHF har to kontorer i Trondheim, samlokalisert henholdsvis med FHL og Norges Fiskarlag. I Tromsø er FHF samlokalisert med FHL og Norges sjømatråd. I Ålesund er man samlokalisert med FHL. De generelle miljøhensyn ivaretas gjennom leieavtalene. FHF forurenses ikke det ytre miljøet.

FHF har målsetting om full likestilling mellom kvinner og menn. Organisasjonen tar sikte på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Selskapet har tradisjonelt rekruttert fra miljøer hvor antall kvinner og menn er jevnt representert. Ved utgangen av 2011 bestod fast ansatte i FHF av åtte kvinner og ni menn. Arbeidstidsordninger i FHF følger av de ulike stillinger og er uavhengig av kjønn.

Gardermoen, 14.05.2012

Jan Skjærvø
styreleder
(sign.)

Rolf Jørn Karlsen
1. nestleder
(sign.)

Irene Heng Lauvsnes
2. nestleder
(sign.)

Grete Andreassen
styremedlem
(sign.)

Eirin Roaldsen
styremedlem
(sign.)

Magnar Pedersen
styremedlem
(sign.)

Alf-Helge Aarskog
styremedlem
(sign.)

Arne Erling Karlsen
administrerende direktør
(sign.)

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond
 Resultatregnskap 01.01-31.12.

	Note	2011	2010
RESULTATREGNSKAP			
DRIFTSINNEKTER			
Inntektsført FoU avgift	2	173 941 918	151 114 757
DRIFTSKOSTNADER			
Prosjektkostnader	4	161 153 378	135 946 865
Lønnskostnader	5	5 767 352	8 654 261
Ordinære avskrivninger/ nedskrivning	10	395 623	354 439
Avsetning merverdiavgift	6	1 579 464	1 996 999
Andre driftskostnader	6	5 046 100	4 162 192
Sum driftskostnader		173 941 918	151 114 757
DRIFTSRESULTAT		0	0
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekter		7 702 550	4 971 649
Rentekostnader		5 933	2 204
Overført til ikke realiserte prosjekter	2	7 696 617	4 969 445
Netto finansposter		0	0
ÅRSRESULTAT		0	0

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond
Balanse pr. 31.12.

EIENDELER

	Note	2011	2010
ANLEGGSMIDLER			
Kontormaskiner		151 268	186 256
IKT-løsning		1 338 747	1 193 681
Sum varige driftsmidler	10	1 490 015	1 379 937
Finansielle driftsmidler			
Pensjonsmidler	3	209 794	0
Sum finansielle anleggsmidler		209 794	0
SUM ANLEGGSMIDLER		1 699 809	1 379 937
OMLØPSMIDLER			
Ikke mottatt FoU avgift		31 665 830	51 335 496
Andre kortsiktige fordringer	9	4 833 332	11 023 867
Bankinnskudd	1	269 478 750	218 223 341
Sum omløpsmidler		305 977 912	280 582 704
SUM EIENDELER		307 677 721	281 962 641

BUNDNE OG UBUNDNE PROSJEKTMIDLER OG OG GJELD

BUNDNE OG UBUNDNE PROSJEKTMIDLER

Avsetning til prosjekter t.o.m. 2015		238 721 826	157 716 579
Avsetning reserve	11	15 000 000	15 000 000
Ikke disponerte midler		-40 767 506	44 506 800
Bundne og ubundne prosjektmidler	2	212 954 320	217 223 380

GJELD

Langsiktig gjeld

Pensjonsforpliktelser		0	70 626
Annen langsiktig gjeld	10	0	0
Sum Langsiktig gjeld		0	70 626

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld		58 943 411	42 568 572
Avsetning merverdiavgift	6	18 167 127	16 587 662
Skyldig offentlige avgifter		1 433 617	557 898
Annen kortsiktig gjeld		16 179 247	4 954 504
Sum kortsiktig gjeld		94 723 401	64 668 636

Sum gjeld

94 723 401 **64 739 262**

SUM BUNDNE OG UBUNDNE PROSJEKTMIDLER OG OG GJELD

307 677 721 **281 962 641**

Gardermoen, 14.05.2012

Jan Skjærvø
styreleder
(sign.)

Rolf Jørn Karlsen
1. nestleder
(sign.)

Irene Heng Lauvsnes
2. nestleder
(sign.)

Grete Andreassen
styremedlem
(sign.)

Eirin Roaldsen
styremedlem
(sign.)

Magnar Pedersen
styremedlem
(sign.)

Alf-Helge Aarskog
styremedlem
(sign.)

Arne Erling Karlsen
administrerende direktør
(sign.)

Kontantstrømoppstilling

	2011	2010
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Sum innbetalt FoU-avgift	181 645 908	156 579 458
Sum utbetalinger til prosjekter og sekretariatkostnader	-128 206 902	-153 300 032
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnretninger, arbeidsgiveravgift, skattetrekk m.v.	-8 638 689	-8 950 779
Innbetalinger av renter (renteinntekt)	6 960 794	4 969 445
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	51 761 111	-701 908
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-24 699	-136 074
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-24 699	-136 074
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	0	-445 419
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	-445 419
Netto endring i betalingsmidler	51 736 412	-1 283 400
Betalingsmidler IB	218 223 341	219 802 122
Betalingsmidler UB	269 478 750	218 223 341
Sammenhengen mellom ordinært resultat og kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter er slik:		
Ordinært resultat	0	0
Ordinære avskrivninger	395 623	354 439
Endringer i leverandørgjeld	16 374 839	-29 278 591
Endringer i pensjonsforpliktelse	-70 626	-321 406
Endringer i andre tidsavgrensingsposter	35 271 068	28 543 651
Sum netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	51 970 905	-701 908

Forskningsfondet er stiftet 01. februar 2001. Årsregnskapet dekker perioden 01.01.11 - 31.12.11.

Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF) er en finansieringsordning for forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen. Ordningen er hjemlet i lov av 7. juli 2000 nr. 68 og forskrift av 11.10.2000 - om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen. Ordningen trådte formelt i kraft fra 1. januar 2001.

Fondets midler skal benyttes til næringsrettet forskning til nytte for hele eller deler av næringen gjennom tilskudd til forskningsprogrammer og større prosjekter. Inntektsgrunnlaget er en forskningsavgift på 3 promille av eksport av fisk og fiskevarer. Bortsett fra perioden november 2006 til juli 2009 har Eksportutvalget for fisk vært ansvarlig for å innrive FoU-avgiften for deretter å overføre midlene til Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond. Fiskeridirektoratet hadde da denne oppgaven. Fondet har ikke egenkapital, men finansieres med FoU- midler.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk

a) Inntektsføringsprinsipper

Hovedformålet med regnskapet er å måle resultatet i regnskapsperioden. Måling av regnskapsmessig resultat innebærer sammenstilling av inntekter og kostnader i perioden

FoU avgift og andre tilskudd som det er knyttet spesielle betingelser til bruken av, enten pålagt eksternt eller internt, inntektsføres i takt med at de virkelig benyttes til de formål de er øremerket for. Prosjektkostnader resultatføres ved innrapportering til FHF. Innkrevet FoU avgift som ikke er inntektsført regnskapsføres på egen linje i balansen.

Øremerkede renteinntekter resultatføres brutto som en finanspost og tilbakeføres til ikke realiserte prosjektkostnader. Renteinntektene vil deretter inntektsføres som driftsinntekter i takt med at de virkelig benyttes til de formål de er øremerket for.

b) Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

c) Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

d) Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningsstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid hvis avvikende ved årets begynnelse overstiger 10 % av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid. Det samme gjelder estimatavvik i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

e) Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet i henhold til den direkte metode. Likviditetsbeholdningen er definert som summen av kontanter og bankinnskudd

f) Anleggsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Note 1 Bankinnskudd

	2011	2010
Bundne skattetrekksmidler:	910 830	433 489

Note 2 Bundne og ubundne prosjektmidler

Ikke disponerte midler er total akkumulert avgift overført fra Fiskeridirektoratet og Norges sjømatråd som ikke er kostnadsført eller satt av til prosjekter. FHF inntektsfører FoU avgift idet den benyttes til bevilgede prosjekter.

	2011	2010
Bundne og ubundne prosjektmidler pr. 1.1	217 223 380	196 861 746
Prosjekt for økt rekruttering til marin sektor	1 200 000	3 600 000
Innkrevet FoU avgift	160 681 685	162 611 565
Overskudd FISK 200X-konferanser (se note 10)	0	295 380
Midler fra Foreningen Salmon of Europe pga avvikling	94 556	0
Renteinntekter	7 696 617	4 969 445
Inntektsført FoU avgift inneværende år	-173 941 918	-151 114 757
Bundne og ubundne prosjektmidler pr. 31.12	212 954 320	217 223 380

Note 3 Pensjonsforpliktelse

Fondet har en pensjonsordning som omfatter 21 personer. Ordningen tilfredsstiller lovkravene til obligatorisk tjenstepensjon, og gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringselskap.

	2011	2010
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	777 960	613 916
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	181 607	128 963
Avkastning på pensjonsmidler	-171 660	-129 138
Administrasjonskostnader	41 575	43 654
Estimatavvik	0	0
Arbeidsgiveravgift	116 957	91 910
Resultatført aktuariell gevinst	44 456	894
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift	990 896	750 199

	2011	2010
Beregnete pensjonsforpliktelser pr 31.12	4 855 494	3 956 844
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12	3 006 934	2 650 705
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	2 032 429	1 242 796
Arbeidsgiveravgift	-25 925	7 282
Netto pensjonsfordring (-)/forpliktelse (+)	-209 794	70 626

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	3,80 %	4,60 %
Forventet lønsregulering	3,50 %	4,00 %
Pensjonsregulering/G-regulering	3,25 %	3,75 %
Forventet avkastning på fondsmidler	4,80 %	5,40 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på Norsk Regnskapsstiftelses forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Note 4 Prosjektkostnader

	2011	2010
Forprosjekter/Strategiarbeid	5 490 757	8 148 147
Fellestiltak for hele næringen	25 538 383	28 799 667
Fiske og Fangst	31 022 299	23 630 018
Industri/Foredling	35 610 107	28 951 889
Havbruk	53 081 688	39 555 060
Informasjonsformidling	3 554 421	2 690 837
Administrasjon (eksterne prosjekter)	1 492 603	1 954 202
Evaluerings	127 633	-
Prosjekt for økt rekruttering til marin sektor (Sett Sjøbein)	5 235 488	2 217 046
Sum	161 153 378	135 946 865

Av de 161 mill kr i projektkostnader utgjør 7,5 mill kr lønnskostnader for oppfølging av prosjekter i FHF hovedsaklig gjennom FHF's fagapparat. FHF ansatte fra 1.mai 2011 et fagapparat som tidligere var engasjert gjennom oppdragskontrakter og ansatt i Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening og Norges Fiskarlag.

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) bevilget i brev av 1. februar 2008 midler til å starte opp et prosjekt for å øke rekrutteringen til marin sektor. Totalt har FKD tildelt 14,4 millioner kroner over en tidsramme på fire år. Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) forvalter midlene innenfor de rammene som er gitt av departementet. Midlene finansierer tre administrative fulltidsstillinger og prosjektvirksomhet. Prosjektet Sett Sjøbein er lokalisert i Trondheim, og leier lokaler av Norges Fiskarlag i Pirsenteret. Administrasjonskostnader (inkl. styringsgruppekostnader) var for 2011 kr 2,6 mill.

Note 5 Lønnskostnader administrasjon

	2011	2010
Lønn	4 400 968	7 236 613
Arbeidsgiveravgift	850 839	722 319
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift (ekskl. Sett Sjøbein)	404 192	649 402
Andre lønnsrelaterte ytelser	111 353	45 928
Sum	5 767 352	8 654 261

Gjennomsnittlig antall ansatte ved FHF's administrasjon i Oslo har i løpet av 2011 vært 5,5. Kostnader for ansatte i fagapparatet er ikke inkludert her. Disse stillingene finansieres over fagkategoriene i handlingsplanen.

Note 6 Andre driftskostnader administrasjon

Andre driftskostnader	2011	2010
Honorar regnskap og lønn	932 500	767 187
Innleid arbeidskraft	1 378 054	804 236
Konsulentbistand	204 604	45 816
Reise	336 703	306 449
Representasjon	2 772	4 924
Annonser/markedsføring	336 689	160 871
Trykkeri/årsmeldinger etc.	7 937	3 401
Leie lokaler	398 212	387 924
Andre driftskostnader	1 448 628	1 681 385
Avsetning merverdiavgift	1 579 464	1 996 999
Sum andre driftskostnader	6 625 565	6 159 192

Det er utredet hvorvidt aktiviteten er avgiftspliktig, men det er fremdeles knyttet usikkerhet til om deler av den er det. Det er derfor avsatt i hht forsiktingsprinsippet for eventuelle fremtidige forpliktelser.

Note 7 Ytelser/godtgjørelser til direktør, styret og revisor

	Lønn	Andre ytelser	Pensjonskostnad
Personer			
Arne Erling Karlsen (adm. dir.)	1 010 823	20 904	121 927

Det foreligger ingen sluttavtale eller bonusavtale for nåværende administrerende direktør. Styremedlemmer eller administrerende direktør har ikke lån i fondet per 31.12.11.

	2011	2010
Styrehonorarer	428 000	322 000
Revisor	2011	2010
Lovpålagt revisjon (inkl. mva.)	132 500	145 500
Revisjonsrelaterte tjenester (inkl. mva)	38 000	34 125
Skatterelaterte tjenester (inkl. mva)	9 938	85 375
Andre tjenester (inkl. mva)	111 406	16 250

Note 8 Vesentlige avtaler

FHF inngikk på slutten av 2006 en ny fremleieavtale med Innovasjon Norge vedr. de lokale FHF disponerer i Tollbugt. 32 i Oslo. Kontrakten gjaldt f.o.m. 1.1.2007 t.o.m. 31.12.2011, men er forlenget til 1.7.2012. Avtalen gjelder kun leie av areal. Lokalekostnadene var i 2011 på kr 398.212. Fra 1.7.2012 er det inngått ny leieavtale med Universitetsgaten 10 AS.

Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond ansatte fra 1. mai 2011 et fagapparat på 8 personer som tidligere var engasjert via oppdragskontrakter med Norges Fiskarlag og Fiskeri- og havbruksnærings landsforening. I den forbindelse er det inngått leieavtaler vedrørende lokaler som disse ansatte disponerer i Tromsø, Trondheim og Ålesund. Lokalekostnadene var i 2011 på kr 199.903.

FHF inngikk i oktober 2008 en leieavtale med Norges Fiskarlag vedr. lokalene som Prosjektet for økt rekruttering disponerer i Pirsenteret i Trondheim. Kontrakten løper gjensidig frem til 31.12.2011. Lokalekostnadene var i 2011 på kr 207.911.

Note 9 Andre kortsiktige fordringer

FHF gir tilskudd til prosjekter hos Nofima. Det er blitt forskuddsbetalt kr 21.627.255 til 2009 - bevilgninger. Kr 1.907.252 av disse kostnadene ennå ikke er påløpt på prosjektene hos Nofima. I tillegg er det forskuddsbetalt kr 1.226.652 til Norges forskningsråds 2010-bevilgninger som vil bli tilbakebetalt til FHF pga uteblitt aktivitet på prosjektene det i sin tid ble forskuddsbetalt til.

Note 10 Varige driftsmidler

	Maskiner og inventar	IKT-løsning	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost pr. 1.1.11	575 511	1 679 679	2 255 190
Tilgang kjøpte driftsmidler 2011	24 699	481 002	505 701
Anskaffelseskost pr. 31.12.11	600 210	2 160 681	2 760 891
Akkumulerte avskrivninger 31.12.11	-448 942	-821 934	-1 270 876
Akkumulerte nedskrivninger 31.12.11	0	0	0
Balansført verdi pr 31.12.11	151 268	1 338 747	1 490 015
Årets avskrivninger	59 687	335 936	395 623
Årets nedskrivninger	0	0	0

Maskiner og inventar er avskrevet etter lineær metode, kontormaskiner over 3 år og inventar over 10 år.

Den IKT-løsningen som opprinnelig var under utvikling ble i 2007 nedskrevet med kr 375.000 p.g.a. at leverandøren ikke kunne levere løsningen.

IKT-løsning avskrives lineært over 5 år med oppstart juli 2009.

Integrasjon regnskapssystem og prosjektdatabase avskrives over 5 år så snart prosjektet er slutført.

Note 11 Avsetning reserve

Det er satt av 15 mill kr til dekning av forpliktelser i forbindelse med evt. nedleggelse av FHF(f.eks. lønn, husleie, andre avtaler) samt til eventuelle uforutsette krav som skulle følge av FHF's virksomhet.

Til styret i Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for forskningsfondets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av forskningsfondets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av forskningsfondets stilling per 31. desember 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av forskningsfondets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 21. juni 2012
ERNST & YOUNG AS

Tommy Romskaug
statsautorisert revisor